

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoP/205/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8819206060
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Wagshalová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8819206060.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a členov senátu JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Ingrid Kalinákovej, v právnej veci starostlivosti súdu o mal. J. K., T.. XX.XX.XXXX, toho času bytom pri otcovi, zastúpenej kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, Námestie slobody 5, Vranov nad Topľou, na návrh otca: N. K., T.. XX.XX.XXXX, trvale bytom K. XX, zastúpeného: JUDr. František Svatuška, advokát, Námestie slobody 25, Humenné, za účasti matky: Y. N., T.. XX.XX.XXXX, trvale bytom N.. Y. XXX/X, G., právne zastúpená Mgr. Ing. Jurajom Trokanom, advokátom, Vajanského 10, 917 01 Trnava, o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 8P/172/2019-24 zo dňa 25.9.2019 takto

rozhodol:

- I. Na konanie je miestne príslušný Okresný súd Vranov nad Topľou.
- II. Mení uznesenie tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia v časti dočasného zverenia maloletej J. zamieta.
- III. Potvrdzuje uznesenie vo výroku o výživnom.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. V konaní o zmenu úpravy rodičovských práv a povinností sa podaným návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia otec domáhal dočasného zverenia mal. J. do jeho osobnej starostlivosti a určenia povinnosti matke mal. platiť výživné vo výške 150 Eur mesačne.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Vranov nad Topľou ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým uznesením rozhodol, cit.:

„N a r i a ě u j e toto neodkladné opatrenie:

Súd dočasne z v e r u j e mal. J. K., T.. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti otca N. K., T.. XX.XX.XXXX, H. K. XX, a to do právoplatného skončenia konania vo veci zmeny úpravy práv a povinností rodičov vedenej na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 8P/172/2019.

Matka je povinná platiť výživné na mal. J. K., T.. XX.XX.XXXX vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované, neplnoleté dieťa podľa osobitného predpisu, vždy do 15. dňa toho ktorého

mesiacu vopred k rukám otca, počnúc dňom 25.09.2019, a to do právoplatného skončenia konania vo veci zmeny úpravy práv a povinností rodičov vedenej na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 8P/172/2019.

V prevyšujúcej časti súd návrh otca z a m i e t a . “

III. Obsah a hodnotenie námietky miestnej príslušnosti

3. Podaním zo dňa 4.11.2019 matka vzniesla námietku miestnej príslušnosti Okresného súdu Vranov nad Topľou. Má za to, že miestne príslušným na konanie je Okresný súd Senica, ktorý rozsudkom zo dňa 16.12.2015, č.k. 1P/83/2015-35 zveril mal. J. do osobnej starostlivosti matky. Bydliskom mal. je aj naďalej bydlisko matky. Maloletá sa u otca zdržuje len dočasne, medzi rodičmi nebola uzavretá dohoda o zmene jej bydliska.

4. Podľa § 112 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok na konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých je miestne príslušný súd, v ktorého obvode má maloletý v čase začatia konania bydlisko určené dohodou rodičov alebo iným zákonným spôsobom.

5. Konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania, pričom takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania. Na konanie v prvej inštancii je príslušný okresný súd (vecná príslušnosť). Na konanie je miestne príslušný ten okresný súd, o ktorom to ustanoví Civilný mimosporový poriadok, pričom ten vo veciach starostlivosti súdu o maloletých za miestne príslušný súd určuje v záujme dieťaťa ten súd, v ktorého obvode má maloletý v čase začatia konania bydlisko určené dohodou rodičov alebo iným zákonným spôsobom.

6. Ustanovenie § 112 ods. 1 CMP, ktoré upravuje tzv. výlučnú miestnu príslušnosť vychádza z toho, že ochranu záujmu maloletého môže zabezpečiť najlepšie (najefektívnejšie) súd, ktorý sa nachádza v blízkosti maloletého. Bydliskom je nutné rozumieť miesto, v ktorom sa účastník zdržuje v úmysle trvale sa tam zdržovať. Bydliskom maloletého sa na základe uvedeného rozumie miesto, kde sa maloletý zdržuje z vôle zákonných zástupcov, na základe rozhodnutia súdu alebo na základe iných rozhodujúcich skutočností. Vo všetkých prípadoch však musí byť naplnený úmysel trvale sa tam zdržovať (uznesenie Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 20CoP/26/2013).

7. Podľa § 5 CMP, súd aj bez námietky skúma príslušnosť počas celého konania. Z ust. § 3 ods. 1 CMP vyplýva, že miestna príslušnosť v režime Civilného mimosporového poriadku je prioritne nastavená ako osobitá výlučná miestna príslušnosť. Súd, ktorý je na konanie miestne príslušný je vymedzený vo vzťahu k jednotlivým konaniam. Skúmanie príslušnosti ako procesnej podmienky je v režime mimosporového poriadku. Na rozdiel od Civilného sporového poriadku znamená, že súd aj bez námietky skúma príslušnosť počas celého konania. Predmetná povinnosť súdu má zabezpečovať ochranu a rešpektuje záujem zákonodarcu na skúmaní príslušnosti a to aj z hľadiska povahy veci, ktoré sa spravujú režimom Civilného mimosporového poriadku. Kopírujú sa tým nastavené väzby, keď je žiaduce, aby z hľadiska miestnej príslušnosti prejednával a rozhodoval vec vždy ten súd, o ktorom tak ustanoví zákon s poukazom na § 3 prípadne 3 ods. 2 CMP. Je nutné, aby miestna príslušnosť bola vždy rešpektovaná a zachovaná (porovnaj komentár Šmičková, Števec, Tomašovič, U. a kol. Civilný mimosporový poriadok Nakladateľstvo C.H. Beck strana 61).

8. Rozhodujúcim pre určenie miestnej príslušnosti je bydlisko dieťaťa, nie bydlisko rodičov. Bydlisko dieťaťa, podľa ktorého sa určuje miestna príslušnosť vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti, môže byť založené dohodou rodičov, rozhodnutím súdu alebo inými rozhodujúcimi skutočnosťami. V danom prípade bolo preukázané, že rodičia sa dohodli na tom, že bydliskom maloletej J. je bydlisko otca, čo vyplýva aj z písomného súhlasu matky, ktorá súhlasila, aby mal. J. bývala u otca a navštevovala tam škôlku a pediatra (čl. 7). Miestne príslušným súdom je teda od Okresný súd Vranov nad Topľou, pričom v konaní nebola osvedčená žiadna zmena okolností, podľa ktorých sa posudzuje miestna príslušnosť. Na miestnej príslušnosti súdu nič nemení ani tvrdenie matky, že s otcom sa dohodli na tom, že dcéra bude bývať u otca len po dobu jedného roka.

IV. Obsah odvolania matky

9. V zákonom stanovenej lehote podala proti uzneseniu odvolanie matka. Navrhla, aby odvolací súd uznesenie zmenil a návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. V odvolaní uviedla, že súd sa stotožnil s tým, že medzi rodičmi je taká situácia, ktorá si vyžaduje neodkladný zásah súdu, napriek tomu otázku styku matky s J. neriešil vôbec, čím poprel základné právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku dieťaťa s obidvomi rodičmi, nakoľko nemožno dôvodne očakávať, že v otázke styku matky s J. rodičia dospejú k spolupráci. Napadnuté rozhodnutie vo výroku je ďalej nesprávne aj v tom, že sa nijako nedotklo právoplatného a vykonateľného rozsudku Okresného súdu Senica č. 1P/83/2015-35 zo dňa 16.12.2015, čím teraz popri sebe existujú dve protichodné rozhodnutia k starostlivosti o J. a plateniu výživného. Rodičia sa dohodli na ročnej starostlivosti otca o J., teda, že J. sa reálne nachádza u otca. Matka má za to, že neboli splnené podmienky ani na to, aby súd vôbec musel bezodkladne upraviť pomery a už vôbec nie takýmto devastačným spôsobom, ktorým eliminoval matku z výchovného pôsobenia na J., čím až poprel, o to menej nenaplnil, najlepší záujem dieťaťa, keď neupravením styku matky s J. dal otcovi do rúk zbraň neumožňovať matke stretnutia s J. a brániť tak J. byť s jej mamou. Matka dobrovoľne neodovzdala J. otcovi v zmysle, že by sa jej vzdávala, ale požiadala otca, aby na čas, keď si vyriešia s partnerom otázku bývania a nájde si trvalú prácu, aby si ponechal J. v starostlivosti.

V. Hodnotenie odvolacieho súdu

10. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 2 ods. 1 CMP v spojení s ust. § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj ako „CSP“) preskúmal napadnuté uznesenie podľa zásad uvedených v § 62 a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario, doplnil dokazovanie vyjadrením právnych zástupcov účastníkov konania a zistil, že odvolanie matky je čiastočne dôvodné.

11. Z obsahu odôvodnenia napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie je zrejmé, že súd pri nariadení neodkladného opatrenia vychádzal zo skutočností uvádzaných otcom, listinných dôkazov v spise a dospel k záveru, že sú splnené podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia.

12. Neodkladným opatrením sa poskytuje iba dočasná úprava, nie definitívna. Predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia je opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana (§ 326 ods. 1 CSP). Samotná lehota na rozhodnutie indikuje, že súd nerozhoduje na základe štandardného dokazovania, ale vychádza z osvedčenia práv účastníkov a z osvedčenia porušenia týchto práv.

13. Pri nariaďovaní neodkladného opatrenia musia byť osvedčené okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto opatrenie. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. Preukázanie alebo aspoň osvedčenie skutočností odôvodňujúcich nariadenie neodkladného opatrenia sa posudzuje tak podľa obsahu návrhu, pripojených listín a skutkových okolností z nich vyplývajúcich, ale aj dôvodnosti návrhu z hľadiska právneho posúdenia veci. Účelom neodkladného opatrenia je totiž rýchle a pružné riešenie tej situácie, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu. (pozri Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2MCdo 3/2010).

14. Zákonnou podmienkou na nariadenie neodkladného opatrenia je potreba bezodkladne upraviť pomery účastníkov. Súd prvej inštancie odôvodnil potrebu dočasnej úpravy rodičovských práv a povinností a dôvody pre ktoré sa rozhodol ich upraviť práve prostredníctvom inštitútu neodkladného opatrenia tým, že dieťa sa ocitlo v situácii, ktorá ohrozuje jeho psychický, fyzický a sociálny vývin, rodičia sa na úprave rodičovských práv nevedia dohodnúť. Keďže sú vzťahy medzi rodičmi narušené, táto situácia je pre dieťa stresujúca, ohrozujúca jeho zdravý psychický vývoj, preto je v záujme dieťaťa, aby boli dočasne upravené pomery.

15. Po oboznámení sa s obsahom súdneho spisu odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil splnenie predpokladov pre nariadenie neodkladného opatrenia. Otec ako dôvod potreby bezodkladnej úpravy pomerov neodkladným opatrením udáva, že rodičia nežijú v spoločnej domácnosti, dieťa sa nachádza v jeho osobnej starostlivosti na základe vzájomnej dohody rodičov. Je dôvodné

podozrenie, že matka mal. J. neposkytovala primeranú osobnú starostlivosť. Súd mal za to, že zverenie mal. do starostlivosti otca je toho času najvhodnejším riešením a v najlepšom záujme maloletej s cieľom ochrániť ho na psychickom a duševnom zdraví.

16. Dôvodom pre nariadenie neodkladného opatrenia môže byť iba preukázanie naliehavej potreby dočasnej úpravy pomerov účastníkov, prípadne obava, že exekúcia bude ohrozená. Tieto podmienky však splnené nie sú. Starostlivosť o maloletú je v súčasnosti zabezpečená zo strany otca na základe dohody rodičov, ktorej existenciu potvrdzuje aj matka vo svojom odvolaní. Za týchto okolností nemožno dôvodiť, že by riadna starostlivosť o dieťa bola ohrozená a bola by daná potreba dočasnej úpravy. Čo však možné dôvodiť je, že komunikácia medzi rodičmi týkajúca sa mal. J. a ich vzájomná kooperácia nie je na postačujúcej úrovni. Odvolací súd apeluje na oboch rodičov, aby sa na dohodli na všetkých otázkach spojených s výkonom ich rodičovských práv a povinností k mal. J.. Súdne spory medzi rodičmi vedú často k traumatizovaniu maloletých detí, ktoré sa stávajú obeťami správania sa svojich rodičov. Optimálnou cestou vedúcou k nájdeniu najlepšieho záujmu dieťaťa nie je konfliktný súdny spor, ale rozumná dohoda rodičov. Ako rodičom chýba tento rozumný náhľad, nemožno dospieť k dobrému riešeniu žiadnym súdnym rozhodnutím“ (Uznesenie Ústavného súdu ČR zo dňa 20. 2. 2018, sp. zn. IV. ÚS 464/18).

17. Zhrnúc vyššie uvedené, odvolací súd má za to, že vo vzťahu k zvereniu mal. J. do osobnej starostlivosti otca neodkladným opatrením nie sú splnené zákonné podmienky. Otec síce opísal svoju obavu o tom, že matka mu dieťa neodovzdá, neskôr vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že matka mu dcéru neodovzdala, o tejto skutočnosti však nepredložil žiaden dôkaz. Otec má mal. J. v súčasnosti vo faktickej osobnej starostlivosti na základe dohody rodičov. Otázka najvhodnejšej formy osobnej starostlivosti rodičov voči mal. J. bude vyriešená v konaní vo veci samej po dôslednom zistení skutočného stavu.

18. Za daného stavu odvolací súd zmenil napadnuté uznesenie vo výroku o zverení mal. J. do osobnej starostlivosti otca postupom vyplývajúcim z ust. § 388 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP tak, že návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia čo do zverenia mal. do jeho osobnej starostlivosti zamietol.

19. Matka vo svojom odvolaní napadla aj výrok, ktorým jej súd uložil povinnosť prispievať na mal. J. sumou vo výške minimálneho výživného. Keďže sa dieťa nachádza vo faktickej starostlivosti otca, pričom matka preukázateľne žiadnym spôsobom na jeho výživu neprispieva a otázka výživného nie je upravená ani v dohode rodičov, je dôvodné, aby súd nariadil matke počas trvania neodkladného opatrenia platiť výživné v nevyhnutnej miere. V tejto časti je výrok rozsudku prvej inštancie správny. Námietka matky, že pri určení výživného sa súd nevysporiadal s otázkou výživného určeného otcovi v rozsudku o úprave rodičovských práv a povinností nie je dôvodná, pretože sa jej povinnosti platiť výživné nedotýka.

20. Preto odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie v časti týkajúcej sa určenia výživného ako vecne správne (§ 387 ods. 1 CSP).

21. Záverom odvolací súd poznamenáva, že na zachovanie blízkych väzieb mal. J. s matkou je nevyhnutný čo najširší styk. V prípade, ak sa rodičia na styku nevedia dohodnúť, prípadne nedodržiavajú dohodnuté pravidlá o predaní a odovzdaní dieťaťa, je namieste, aby súd aj pred rozhodnutím vo veci samej styk upravil.

22. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolať musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).